

Singapore : B u c t ng th ng th hi n lòng khao khát dân ch

C u th t ng Tony Tan trong cu c v n đ ng tranh c ngày 24/08/2011 t i Singapore. Reuters

Ngày mai, th b y 27 tháng 8, Singapore s t ch c b u T ng th ng.

Liên quan đ n s ki n này, nh t báo Le Monde s ra hôm nay có bài nh n đ nh « Xã h i Singapore âm th m theo đ u i trào l u dân ch ». Bài báo cho bi t, cu c b phi u ngày mai có th s xác nh n cho các ti n tri n chính tr hi n hành.

Kể từ khi bầu cử tổng thống đầu tiên được tổ chức năm 1993, lần đầu tiên bầu cử Tổng thống sẽ diễn ra với sự tranh tài giữa 4 ứng viên : ông Tony Tan, cựu thủ tướng và 3 ứng viên khác thuộc phe đối lập.

Le Monde cho biết, ông Tony Tan đã từng quản lý Tập đoàn Đầu tư Chính phủ Singapore, Quốc tài số n lớn nhất của đảo quốc. Ông nhận được sự ủng hộ của Thủ tướng Lý Hiên Long và Tổng thống đương nhiệm Ramanathan, hai lần trúng cử khi không có đối thủ trong phe đối lập. Còn ba ứng viên còn lại thuộc các đảng đối lập, luôn chịu trách nhiệm Đảng Hành động Nhân dân (PAP), cầm quyền kể từ khi lập quốc 1959.

Theo Le Monde, số kiến này cho thấy trên đảo quốc 5 triệu dân này, đang từng hình thành một « hướng suy nghĩ » nào đó, mong muốn bắt gặp tính công nhận của khối các xã hội.

Trên thực tế, vị trí Tổng thống tại Singapore chỉ có vai trò hình thức. Le Monde cho rằng nếu như ứng viên Tony Tan trúng cử thì vai trò này sẽ không thay đổi. Còn trong trường hợp một trong ba ứng viên đối lập trúng cử, có thể họ sẽ đi đến việc sẽ được quyền phê duyệt, nhất là trong việc chọn định vài sự bổ nhiệm trong chính phủ.

Theo Le Monde, do phải thu hút nhiều vào thực tiễn để kích thích tăng trưởng kinh tế, nên xã hội Singapore đang gặp một loạt các khó khăn : thách thức về dân số, sự mua của tăng lập trung lưu giữa, bất bình đẳng kinh tế giữa các giai cấp xã hội, sự mất mát và hệ thống chính nghĩa gia trưởng có hiệu lực kể từ giành độc lập năm 1965, quyền tự do ngôn luận bị kiểm soát.

Trong đợt bầu cử Quốc hội hai tháng năm vừa qua, xã hội Singapour đã cho thấy sự khát khao đổi mới của họ. Lần đó, đảng PAP của Thủ tướng Lý Hiên Long chỉ có 60% số phiếu bầu.

Le Monde nhận xét, kết quả bầu cử đưa ra có lẽ sẽ thay đổi cục diện : phe đối lập chỉ có 6 trên tổng số 87 ghế tại Quốc hội, thay vì là 2 ghế như trước. Tuy nhiên, nếu xem xét góc độ địa phương, lần đầu tiên đảng Lao Động « Workers' Party », viết tắt là WP, đã chiếm được 5 ghế trong cùng một quốc.

Ngay khi kết quả được công bố, ông Lý Hiên Long phải lập tức lên tiếng xin lỗi và cam kết sẽ

sai. Không nh ng th , ông Lý Quang Di u, cha đ c a n c Singapour hi n đ i, và cũng là cha c a th t ng Lý Hi n Long, đã ph i tuyên b t ch c « B tr ng C v n » đ nh ng cho gi i tr .

Le Monde ghi nh n công lao to l n c a ông Lý Quang Di u đã đ a Singapore thành m t n c ph n vinh, v i t c đ tăng tr ng trung bình 9%/ năm, m c thu nh p qu c dân GDP trên đ u ng i đ ng hàng th t trên th gi i, Singapore là c ng bi n l n th hai sau Th ng H i, th ng tr l nh v c công ngh bán đ n, ngành d c sinh h c và có đ n 15% ng i giàu.

Gi đây, ng i dân Singapore b t đ u c m th y m t m i vì ch nghĩa gia tr ng. H khao khát m t n n dân ch ó ng i dân s đ c h ng nhi u không gian r ng l n h n cho t do ngôn lu n.

Cu i cùng Le Monde trích đ n i nh n đ nh c a m t c u phóng viên : "Có l đã đ n lúc nhà n c nên đàm phán v i xã h i dân s".

Xã h i dân s Cuba hình thành hy v ng đ i tr ng v i ch đ đ c đ ng

Nhìn sang châu M La tinh, báo Le Monde có bài « T i Cuba, xã h i dân s đang t ng b c đ c xây đ ng đ i m t v i ch đ đ c đ ng », có nhi u đi m t ng đ ng v i tình hình Vi t Nam hi n nay.

Theo các tác gi bài báo, cùng v i vi c gi i trí th c, văn ngh sĩ có đ c m t s đ c l p t ng đ i, m t s t ng l p khác t i Cuba, nh c ng đ ng ng i đ ng tính luy n ái, gi i lu t s , c ng đ ng ng i da đen, đang c g ng thúc đ y s hình thành m t xã h i dân s còn phôi thai trong m t th ch mà đ ng c ng s n đ c quy n l nh đ o.

L p lu n c a h là đ u tranh, b o v và th c hi n các quy n công dân đ c ghi ngay trong Hi n pháp và pháp lu t c a Cuba.

Báo Le Monde đưa ra ví dụ cô Leannes Imbert Acosta, 34 tuổi. Từ khi u tháng nay, cô tìm mọi cách vận động để thành lập một cách hợp pháp, theo luật Cuba, một tổ chức Quan sát theo dõi các quyền của những người đồng tính luyến ái, chuyên giới tính.

Cơ quan có thẩm quyền cấp giấy phép là Trung tâm quốc gia giáo dục giới tính do bà Mariela Castro làm chủ tịch, con gái của lãnh đạo Cuba, ông Raul Castro. Công việc xin cấp phép không được giới thiệu vì bà Mariela Castro coi một số quyền của giới đồng tính luyến ái, như việc tổ chức tuần hành Gay Pride, là một hình thức phản đối và không thể chấp nhận được ở Cuba.

Tuy vậy, cô Leannes Imbert Acosta không nên chỉ cô nhủ đến sự giúp đỡ của Hiệp hội tổ pháp Cuba, quy tụ hàng chục luật sư. Thực tế, bản thân tổ chức này cũng đang xin phép được thành lập.

Trong khi chờ đợi chính quyền công nhận, Hiệp hội này còn hỗ trợ cộng đồng người da đen trong cuộc đấu tranh chống các tình trạng phân biệt chủng tộc, một tổ chức này đã phát triển mạnh mẽ do các bất bình đẳng xã hội ngày càng gia tăng, kể từ khi Liên Xô sụp đổ và « mô hình Cuba » bị khinh ho.

Luật sư Wilfredo Vallin giới thiệu vì sao phải ông và các cộng sự muốn thành lập Hiệp hội : « Tại Cuba, không có phân chia quyền lợi, tổ pháp phải tuân theo hành pháp và nhận các chế độ từ cơ quan an ninh Nhà nước ».

Hiện nay, chỉ có các luật sư trong các « văn phòng luật sư tập thể » - mà tất cả đều là quan chức Nhà nước – được hành nghề, có quyền đi kiện cho thân chủ trước tòa. Vậy qua, chính quyền Cuba ra quyết định một cách đột đoán, cho phép tổ chức nhân đạo hoạt động trong 178 nghề, nhưng không mở rộng tới lĩnh vực kiến trúc, tin học, giáo dục và y tế.

Luật Hình sự Cuba đưa ra những tội danh mà luật pháp của các nước khác không trừng phạt. Tại Cuba hiện nay, chỉ nuôi bò không được tổ chức giết mổ, cho dù là để lấy thịt nuôi con người, nếu không được phép của chính quyền.

Phê phán giới lãnh đạo Nhà nước hay có ý định vượt biên trái phép cũng bị trừng phạt nặng

n . Hi n pháp Cuba cho phép ng i dân t do đ nh c nh ng c nh sát có th tùy ti n đ i ng i dân ra kh i La Habana mà không c n s ch p thu n c a c quan qu n lý hành chính.

Trong b i c nh đó, Hi p h i t pháp Cuba m các l p gi ng đ y lu t pháp, v Hi n pháp, v lu t hình s , và t t ng. Hi p h i cũng kêu g i chính quy n phê chu n và ph bi n các công c c a Liên Hi p Qu c v các quy n dân s và chính tr và các quy n kinh t , xã h i, văn hóa mà n c này đã ký năm 2008.

Hi n pháp Cuba cũng quy đ nh đ ng c ng s n đ c quy n lãnh đ o đ t n c. V y đ i u này có ngăn c n s ti n b c a xã h i hay không ?

Ông Rafael Hernandez, ph trách t p chí khoa h c xã h i Temas cho bi t, hi n nay, Cuba có 800 ngàn đ ng viên và nên xem xét v n đ đ ng c ng s n đ i góc đ c n đ y m nh dân ch hóa, mang tính đ i di n cao h n. Theo m t trí th c khác, đ c coi là có đ u óc c i t , thì nh n đ nh, « đ đ ng không ph i là gi i pháp duy nh t cho v n đ đ c đ ng ».

Đ hi u đ c tâm tr ng hi n nay c a ng i dân Cuba, báo Le Monde trích đ n m t kinh t gia tr đã t ng theo h c t i Mêhicô. Ông nói, « chính ph hoài công kh ng đ nh l i s trung thành v i ch nghĩa xã h i, nh ng ng i dân trên đ ng ph thì t duy theo mô hình th tr ng, h không mu n ph thu c vào Nhà n c n a ».

Còn lu t s Vallin thì t ra l c quan, b t ch p nh ng khó khăn c n tr s thay đ i, t i Cuba, nh ng sáng ki n cá nhân và c a các hi p h i cho th y là n i s h i đang đ i phía. Ông đ n m t câu c a nhà t t ng Pháp Montesquieu : « N n c ng hòa ch là m t cái xác ch t. S c m nh c a nó ch còn là quy n l c c a m t s công dân, còn t do thì thu c v m i ngu i ».

Trung Qu c, nhân v t qu c t quan tr ng hàng đ u

Không có gì ph i l y làm ng c nhiên khi th y Trung Qu c lên ti ng ch trích và « đ y » M ph i « đ a ra các bi n pháp c th và có trách nhi m » trong đ t kh ng ho ng tài chính l n này. Theo ông Jean Pierre Raffarin, c u th t ng Pháp, « Trung Qu c nh n th c đ y đ v s c m nh và vai trò c a mình, m i khi h c m nh n đ c cân b ng th gi i đa c c b lung lay, h

sẽ can thiệp theo cách của họ, ... ». Đây chính là một trong những nhận định của tác giả qua bài viết « Trung Quốc trở thành nhân vật quốc tế hàng đầu » do nhật báo Le Figaro đăng ra ngày hôm nay đây.

Theo tác giả, « Trên thế giới, chúng ta cần phải hiểu rõ Trung Quốc ngay trong lòng bàn tay ‘cai trị thế giới’ ».

Trung Quốc và các nước thành viên trong nhóm BRIC, câu lạc bộ những nước mới nổi, phải cùng nhau đi chiểu các phân tích của họ. Theo họ, cần phải tạo ra một sự tăng trưởng mới, chủ yếu là các nước mới nổi, bởi vì Mỹ và Châu Âu không còn cách nào để thúc đẩy tăng trưởng. Nước của các nước « giàu » không những là điểm yếu lớn của họ trong khu vực mà còn là một thách thức nghiêm trọng khác của thế giới.

Lẽ đương nhiên là Trung Quốc, cũng như các nước khác, sẽ gánh vác trách nhiệm quốc gia của mình theo những gì họ đánh giá là có lợi cho quốc gia của mình. Không những thế, Trung Quốc bỏ ra với những giá trị mà họ cho là thành quả của một quá trình lịch sử lâu dài. Chúng họ, không can thiệp vào việc nội bộ của một Quốc gia, không sẽ đứng quân sự chống lại một quốc gia khác, không có tham vọng trở thành cường quốc và mô hình xã hội hay phát triển...

Theo tác giả, sự gần kề với lịch sử không gợi bất lo âu của chủ nghĩa thế giới. Nếu như Trung Quốc không ngừng học hỏi văn bản nào của Liên Hiệp Quốc mà họ cho trái với những định nghĩa của họ, thì Bắc Kinh cũng không phải một cách có hệ thống như trong trường hợp của Iran hay Libya.

Trên phương diện ngoại giao, Trung Quốc là một hiện tượng tôn trọng những định nghĩa lịch sử chung của cộng đồng quốc tế. Ngoài ra, qua việc tham gia vào các Tổ chức Thế giới mới quốc tế, gánh vác một phần trách nhiệm trong Quỹ Tiền tệ Quốc tế và trong nhiều bộ phận khác, Bắc Kinh đã không đứng ngoài lề mà đã tham gia vào đa phương để giải quyết các vấn đề trên thế giới và để bỏ ra quy định của mình.

Tuy nhiên, để hiểu rõ ràng qua hai từ : « hài hòa », nghĩa là « cân bằng đa cực » trên phương diện quốc tế và « thịnh vượng », một định nghĩa do Henry Kissinger đưa ra trong tác phẩm cuối cùng của ông « On China » : « Sự bành trướng của Trung Quốc đã đặt ra trên sự ‘thâm nhập văn hóa’, chứ không phải dựa trên sự lôi kéo thế giới mới ».

Theo tác giả, điểm ng l i ch đ o này gi i thích cho th y đ i di n tr c nh ng b t an, Trung Qu c ch n gi i pháp c ng r n và đ i di n tr c nh ng l i ch trích, h s ch n xu h ng thu mình l i.

Tuy r ng n n t ng văn hóa c a Trung Qu c đã không m y bi n đ i sâu s c k t nă m 1601, nh ng ngày nay Trung Qu c v a là đ u tàu kinh t và v a là ch ngân hàng th gi i. Vì v y, t t c nh ng tiên đoán v nh ng khó khăn chính tr , r i ro kinh t và các c ng xã h i không ph i là nh ng gi i pháp hi u qu cho s m t cân b ng trên th gi i hi n nay.

Cu i cùng tác giả đ n l i nhà văn M Alvin Toffler, b y gi « Trung Qu c đang t trong chúng ta ». T ng lai c a chúng ta s đ c x p l p lên nhau. Vì th chúng ta cũng c n ph i có nh ng lu t l chung, đ y chính là đ i u c n ph i tranh lu n.

Bí n c a s gia tăng các v cá m p t n công ng i

Le Monde th ng kê, ch riêng trong tháng 8 đã có t ng c ng 11 v cá m p t n công ng i. H u h t, các v t n công đ u do cá m p tr ng, m t lo i cá m p đ i d ng và ăn th t ng i th c hi n.

Đ gi i thích cho s gia tăng đ t bi n này, Le Monde hôm nay có bài đ t a « Bí n s gia tăng các v cá m p t n công ng i ». Bài vi t cho bi t chính các h at đ ng c a con ng i đã gây s chú ý cho loài cá m p nguy hi m này.

Còn theo con s th ng kê do các nhà khoa h c t i bang Florida đ a ra thì ch t tính riêng trong năm 2010, có t ng c ng 79 v t n công c a cá m p x y ra, trong đó có 6 v gây ch t ng i, tăng 25% so v i năm 2009. Đây là m c cao nh t k t nă m 2000.

M đ ng đ u danh sách và 36 v trong năm 2010, k t i p là Úc và Nam Phi.

Giới thích cho sự gia tăng đáng kể này, các chuyên gia đưa cùng cho rằng chính các hoạt động của con người đã thu hút sự chú ý của các loài cá mập trên. Các tour du lịch bãi biển ngày càng nhiều, khiến lượng khách du lịch đến tắm trên các bãi biển mà trước khi chỉ giành cho khách duỗi ngày càng tăng. Mặt khác, nhiều tour du lịch tại Ai Cập đã cho ném xuống biển các loại đồ ăn để thu hút cá mập và nhấm nháp măn nhấm du khách nào ham muốn tìm các cảm giác mạnh.

Đánh bắt quá mức cũng là một nguyên nhân giới thích cho sự hiếm thấy của các loài cá mập nguy hiểm gần đây. Theo các nhà khoa học, « việc khai thác quá mức đã làm biến mất đi một lượng lớn loài cá mập duyên hải, nó đã cho phép các loài cá mập đi đến xâm chiếm đến một phần lãnh thổ và tiêu diệt dần dần các bãi biển ».

Cuối cùng, Le Monde cho biết, khí hậu ấm dần cũng có thể là nguyên nhân của những vụ tấn công bắt đầu trong năm này. Những biến đổi dòng chảy đến dòng trên cấp độ hành tinh có thể làm thay đổi sự phân vùng các loài cá mập.